

Netwerkbijeenkomst Iepenloftspullen op 26 november 2018 in Reduzum.

Wat was het een bijzonder jaar voor het openluchttheater! Talloze prachtige producties op verscheidene locaties, waaronder vele nieuwe initiatieven. In het kader hiervan organiseerden Keunstwurk en STAF op maandag 26 november 2018 de netwerkbijeenkomst Iepenloftspullen. Deze keer waren we te gast bij één van deze nieuwe initiatieven: Theatergroep Fier. Zij hebben in het kader van Under de Toer de productie Oeds fan Fierwei gemaakt.

De bijeenkomst was bedoeld voor alle initiatieven die in de open lucht een productie hebben gemaakt. Niet alleen bestuursleden, maar ook iedereen achter de schermen. Het doel van de netwerkbijeenkomst is om nieuwe contacten en inspiratie op te doen maar vooral van elkaar te leren. Het programma bestond uit een discussie en verschillende werksessies.

Discussie

Stelling 1: Alle theaterproducties in de open lucht een iepenloftspul

De directe reactie is 'nee'. Een iepenloftspul wordt gezien als een toneelstuk in de open lucht, op één locatie, opgevoerd door amateurspelers. Een productie als Oeds fan fierwei wordt eerder als locatietheater gedefinieerd, vanwege de verschillende locaties en de inzet van professionele spelers. Maar uit de verdere discussie blijkt dat het lastig is om een duidelijk etiket op theaterproducties te plakken, omdat producties van elkaar verschillen. Zo werkt het ene Iepenloftspul wel met meerdere locaties, en soms ook met locaties onder dak, en zijn er maar enkele producties waar professionele spelers worden ingezet. Voor veel producties geldt dat er wel professionele mensen voor de organisatie worden ingezet, in ieder geval voor de artistieke leiding.

Stelling 2: Er moet een keurmerk komen voor Iepenloftspullen

Het woord 'keurmerk' heeft een negatieve bijmaak voor het publiek. De algemene gedachte is dat het niet goed is om in hokjes te denken en dat het juist de charme is dat producties van elkaar verschillen. Er wordt weinig meerwaarde in gezien en eerder als iets wat het aangeboren enthousiasme teniet zal doen bij mensen die met een initiatief willen starten. Onder een gezamenlijke vlag behoren heeft echter wel zijn voordelen is duidelijk geworden met Under de Toer. Dit gaf wel een duidelijk gezicht en een bepaalde status aan een productie.

Themasessie communicatie

Folkert Kusters, sinds 2017 communicatieadviseur van Keunstwurk, geeft een introductie in het denken van Iepenloftspullen als merk. Als conceptontwikkelaar heeft hij jaren in Rotterdam gewerkt voor bekende merken, zoals Ikea en Kruidvat. In de discussie of Iepenloftspullen een merk zijn, wordt opgemerkt dat Iepenloftspul Jorwert een merk is. Mensen weten wat ze kunnen verwachten, staat voor een bepaalde kwaliteit/beleving. Volgens Folkert kun je een merk zien als een persoon.

Ter voorbereiding is hij in het fenomeen van Iepenloftspullen gedoken. Wat kom je daarbij zoal tegen? Hij noemt voorbeelden van filmpjes van GPTV tot knipsels uit de krant.

Daarnaast heeft hij gekeken waar Iepenloftspullen te vinden zijn. Er zijn verschillende platforms:

- Iepenloftspullen.nl (website voor alle Iepenloftspullen van STAF en leent zich voor mogelijke gezamenlijke ticketing)

- Iepenloftspullen op Omrop Fryslân <https://www.omropfryslan.nl/iepenloftspullen2018>
- Gouden Gurbes

Hij maakt de vergelijking met Under de Toer, die een aantal middelen inzet om de projecten uit het programma neer te zetten:

- Gezamenlijke huisstijl voor alle projecten
- Een website en bijbehorende sociale media (FB, Twitter, Instagram)

Hij stelt ter discussie of we iepenloftspullen als merk moeten beschouwen of eerder als fenomeen. Een jaarlijks terugkerend iets, zoals koningsdag, waarvan iedereen als vanzelfsprekend weet. Dan is er geen investering nodig in gezamenlijk communicatiemiddelen.

Als opdracht laat Folkert de deelnemers een SWOT-analyse maken. Wat zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de iepenloftspullen?

De uitkomsten van deze eerste inventarisatie:

1. Sterktes:
 - Identiteit, bekendheid
 - Mienskip: samenwerking van vrijwilligers
 - Traditie in Friesland
 - Fenomeen van eilandjes
2. Zwaktes (uitkomsten niet geretourneerd helaas)
3. Kansen
 - Vergrijzing: hebben tijd
 - Jongeren: erbij betrekken
 - Betrokkenheid van publiek en spelers die anders niet bij toneel/cultuur in aanraking komen
 - Geen competitie, elkaar versterken
 - Samenwerking o.g.v. promotie, organisatie, kennis, materiaal
 - Bevordering Mienskipsin
4. Bedreigingen
 - Teveel aanbod / genoeg publiek?
 - Toename iepenloftspullen, spoeling dunner
 - Kosten entreegeld
 - Alle projecten minder subsidie
 - Vrijwilligers/bestuursleden die beschikbaar zijn
 - Kwaliteit van deze vrijwilligers/bestuursleden
 - Verschil in het betalen van spelers (scheiding professioneel/amateur)
 - Kwaliteitsverschil

Themasessie logistieke organisatie

Kort verslag van de werksessie **van Leo Smit en Otto van der Meulen van theatergroep Fier** over respectievelijk de opzet/samenwerking van de vier dorpen en de logistieke organisatie van de productie "Oeds fan Fierwei".

Leo Smit vertelt dat 4 jaar geleden al is begonnen met de verkenning van een samenwerking van een viertal dorpen, t.w. Friens, Eagum, Idaerd en Reduzum om te komen tot een locatie-theatervoorstelling. De opzet was om de beruchte reis van Odysseus te gaan vertellen en hiervoor deze 4 dorpen als locatie-plekken te gebruiken. Deze locaties 's zouden dan met vervoer in bussen onderling verbonden moeten worden.

Als steunpilaren zijn gehanteerd:

Landschap; de Friese identiteit zit in ons unieke landschap

Gemeenschap; vele dorpsinwoners, toneelspelers, zangers en medewerkers van jong tot oud waren inzetbaar. Uiteindelijk zijn ca. 200 mensen hiervoor actief geweest, de gemeenschapszin leeft nu na afloop in deze dorpen meer als ooit tevoren.

Nalatenschap; Er is een Stichting opgericht met de intentie om elke 3 jaar een theaterstuk op te voeren. Apparatuur voor geluid/licht en een vaste tribune behoort al tot het bezit van de Stichting.

Otto van der Meulen vertelt vervolgens wat er voor de logistieke organisatie zoal kwam kijken. Het feit dat er in 4 dorpen zou worden gespeeld, bracht direct met zich mee dat het duidelijk was dat het vervoer naar deze plekken door bussen moest gebeuren. Omdat Otto bang was dat door de grote drukte om het culturele jaar heen deze bussen niet gereserveerd zouden kunnen worden nam hij al in een zeer vroeg stadium contact op met Arriva. Er werden 3 luxe touringcar-bussen toegezegd. Maar Otto, die niks aan het toeval wilde overlaten en al bij voorbaat een reis met een van deze bussen door het gebied maakte, kreeg in de gaten dat de bussen te hoog waren voor het viaduct in de Ayttawei. Na rijp beraad met Arriva is er uit de bus gekomen dat er gewone streekbussen moesten worden ingezet, die voor en op alle viaducten zijn berekend. Er zijn voor de 3 bussen ook zwaaiplaatsen in de landerijen gemaakt. Ook is precies berekend en aangegeven waar de bussen moesten stoppen, zodat de in- en uitstapdeuren precies bij de loopplanken over de sloten open gingen.

Natuurlijk moest er in een vroeg stadium ook contact zijn met diverse landeigenaren over o.a. verkeer over het erf/landerijen. Ook zijn er goede afspraken gemaakt met een boer die tussen bepaalde voorstellingen in zijn koeien naar de stal moest drijven voor het melken.

Om op alle 4 locatie-plekken de beschikking te hebben over stroom is er een tuktuk aangeschaft waarin 4 grote accu's stonden. Deze tuktuk ging steeds voorop naar de volgende locatie en stond gebruiksklaar voordat de mensen weer uit de bussen kwamen.

De route is van tevoren vaak gereden om precies de tijd paraat te hebben wat e.e.a. aan vervoer kostte.

EHBO-ers en mensen met een AED zaten altijd bij de mensen in de bussen.

Er is steeds een alternatief plan voor handen geweest bij bijvoorbeeld calamiteiten met het weer.

In de omgeving/ bij het publiek is breed gecommuniceerd waar men terecht kon voor klachten. Een weetje.....er is er niet één klacht terug gekomen!!

Themasessie vormgeving

Kees Botman is samen met Pieter Stellingwerf oprichter van Buog. (Bedenkers Uitvoerenden Ongewone Gebeurtenissen). Hij is de vormgever van het duo. Buog produceert zo'n 3 tot 4 projecten per jaar. Van Kleinschalig tot zeer groot. Een overzicht van de projecten is te vinden op google Buog.

Kees Botman vertelt op deze avond over de uitgangspunten van vormgeving in de producties van Buog en hij illustreert het met foto's en voorbeelden.

Vormgeving bij Buog is vaak **gelijk aan de tekst of het thema**. De vormgeving wordt bepaald door de locatie maar mag ook ongemakkelijk zijn tov het verhaal of locatie. Bijvoorbeeld in het project de Passant "De Dwerskop" gemaakt in het nieuwe aquaduct van de centrale as, heeft Buog nagedacht over wat er eerst was op die plek. Uit eindelijk resulteerde dat in een beeld waar een boer met geiten in het aquaduct rondliep. Zo'n idee komt van diep weg en ontstaat in de voorbereiding van stuk, thema en locatie. Vormgeving van Buog mag ongemakkelijk aanvoelen zoals het project op het water "Man van Myra" in Grou waarin alles op bootjes gebeurde. Het schouwspel op het water had z'n eigen ritme dat van roeiers op het water. Het levert een origineel beeld op met een kleurige beeld van historisch is afgeleid. En tevens wordt het publiek met een meditatief ritme opgezadeld en dat kan ongemakkelijk aanvoelen.

Vormgeving van Buog kent een tweede functie; **het symbool**. In het kader van de Culturele Hoofdsted 2018 staat in de Prinsentuin het gebouw Mem. Het is een rond houten vorm de inrichting is ook hout. In de opvatting van Buog is taal vrouwelijk; moedertaal vandaar de rond vorm. Fryslân is twa talig. Dus is op het dak van het houten gebouw een opblaas vrouw in rode jurk geplaatst. Twa Memmen in één gebouw.

Vormgeving van Buog kent vaak **transformaties**. Voorbeeld is de gele sofa. Een meer dan manshoge sofa die als podium dient en waar verschillende acteurs met elkaar kunnen acteren. Aan de zijzitting een deur waardoor opkomsten en afgangen mogelijk zijn. Door het plaatsen van vaandels en een boegspriet transformeert de bank, tijdens de voorstelling tot een schip.

Buog denkt na over de **PR en vormgeving**. De eerder genoemde gele bank werd over het water op een ponton achter een boot over het water vervoerd. Mensen in dorpen en op het water zagen ineens een onverwacht en ongewoon object langs varen. Het prikkelt de nieuwsgierigheid niet slecht voor de kaartverkoop en publiciteitswaarde.

Kees Botman vertelde gedreven en lardeerde zijn verhaal met prachtige beelden. Hij heeft de aanwezigen aangezet tot nadenken over avontuurlijke vormgeving. Er werd met respect en enthousiasme gereageerd op zijn bijdrage op de avond.

Vervolg

Voor volgend jaar zijn we op zoek naar een nieuwe gastorganisatie, waarbij we op bezoek gaan bij de première van de productie in de zomer en te gast zijn voor de netwerkbijeenkomst in het najaar. Als uw organisatie hier belangstelling voor heeft, kunt u contact opnemen met Keunstwurk via theater@keunstwurk.nl